

daleč, da je napravila pri ondotni posojilnici 117.000, toraj sto s e d e m n a j s t t i s o č kron dolga.

Kako pa se je to zgodilo? Odgovor je lahek: Še kjerkoli obstoje taka društva, se vtikajo v njih poslovanje taki ljudje, ki razumejo o trgovini toliko, kakor opica na „glorijo“. Seveda, vsled takega poslovanja trgovina vspevati ne more in gre nazaj, to je, kmalu se pokaže, da je več dolga, kot tirjatve in to se imenuje, da je društvo pasivno. Da bi pa ti brezvestni ljudje napovedali konkurz in bi se društvo razpustilo, tega pa ne marajo, ker jih je najbrž nekoliko sram in pa ker bi se jim odtegnil „zaslužek“. Zato začnejo delati goljufijske račune, tako, da koncem leta pokažejo svojim udom dobiček, seveda samo na papirju! Tako se slepari naprej, dokler se da, med tem pa je društvo v resnici jako zadolženo. Tudi v Marenbergu se je delalo tako. Ko so končno le sprevideli, da teh sleparij za naprej ne morejo prikrivati, znašli so nekaj novega, namreč: oddali so vso trgovino gori navedemu načelniku Klobučarju, kar je izgledalo tako, kakor da bi bil on samostojen trgovec. Tudi to se je zgodilo s sleparijo, ker društvo se kar tako ne sme razpustiti. In sedaj je poseglo v to zadevo državno pravdnštvo v Mariboru, pobralo je društvu knjige, zaprlo Klobučarja, zaprlo tudi nekega revizorja Seliškarja, kateri je, poslan od „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, pomagal z goljufivimi računi slepariti. Tudi posojilnica stoji v kazenski preiskavi. Te dni je prišla sodnijska komisija iz Maribora, katera inventira (pregleduje in meri) konzumsko blago, da se bode spoznalo, koliko so ti „krščanski“ klerikalci zapravili.

Kdo pa bo toliko škode trpel? Trpeli jo bodo največ zopet slovenski kmetje, ki so imeli tam vloženi svoj denar. Pravi nasledki se bodejo pokazali, ko bode izrekla zadnjo besedo sodnija. Kam je prišel denar, bomo po dokončani obravnavi videli.

„Štajerc“ je kmete že od svojega početka pred takimi konzumi svaril, odpiral je oči ljudem, ki so takim „gospodom“ slepo vse verjeli. Opominjamo Vas dragi kmetje, ne poslušajte teh lažiprerokov in gle-

dite, kateri ste v to konzumno blato že zagazani, se tega blata prej kot mogoče otresete, kajti drugače vas bode glava enkrat hudo bolela. Za sedaj „Štajerc“ svetuje: Možje, kateri ste v take vzklenjeni, zberite se, posvetujte se, in potem s ločite par zanesljivih mož, kateri se naj pokažejo okrajnemu glavarstvu, pod katero spada kakšen konzum in tam naj ti gospodje prosijo c. kr. okrajnega glavarja, da naj on poskrbi, da se bode konzum vidiral (pregledal), da se bodejo vse knjige po vseženih strokovnjakih natančno pregledale, da se bode vse blago po pravični ceni precenilo in končno napravil pravični račun, ki ima pokazati resno stanje konzuma. Mi vemo, da se bodejo kleriki nad tem jezili in bodejo proti nam hujskali kar je itak prirojeno, ali teh „kmečkih prijateljev“ ne smete ustrašiti, ker se tudi oni Vaših pristranosti grošev ne bojijo. Slovenski Gospodar in Naša Družba bodeta zopet vse to po svoji navadi tajila, ali molčala kot grob in klicala: „Svoji k svojim“ tem pa mislila: „Vaš groš, v naš koš!“

Spodnje-štajerske novice.

Z nožem je težko ranil trgovca s svinjami, reca iz Vodol krojački pomagač A. Repič. Lov so pripeljali v ptujsko bolnišnico, Repiča pa kajho.

V Pobrežah pri Sv. Vidu so se stepili v noči 15 do 16tega meseca fantje. Usnjarski pomagač Golob, kateri je zahajal k neki deklici v Šturmacah je bil od drugih šestih fantov tako tepen, da mu strli roko. Enega, ki je bil kriv, in je sam stal, so zaprli.

Slov. Bistrica. (Ogenj.) V noči od 5. do 6. pogorela posestniku Matiju Paciger vsa poslopja. Paciger je bil zavarovan. Kako je nastal ogenj ni znano. Trdi se, da ga je zanetila hudobna roka.

Ptuj. Posestnikova sina S. in J. Rogina iz Ptuj pri Sv. Vidu sta prinesla k nekemu ptujskemu govcu več zajcev in fazanov, katere sta ukradla.

Pravi: „Le mačeha naj gre stražit, kakor mi je dala, tako sem pa stražil.“

Drugi večer je oče ukazal srednjemu sinu travnik stražiti; mačeha mu je pa spet tako napravila, kakor onemu: namesto kruha gnilo klado, namesto vina vode. On tudi ni nič doma pogledal, pride na travnik, misli malo jesti in piti, pa najde gnilo klado namesto kruha, vodo namesto vina, trešči vse tja gre domov leč na parmo. Zjutraj ga pride oče vprašati: „Kako si kaj stražil?“ Pravi! „Naj le mačeha straži kakor mi je dala jesti in piti, tako sem pa stražil.“

Tretji večer pa reče oče najmlajšemu sinu na travnik stražit krmo. Mačeha mu napravi v torbo gnilo klado namesto kruha, vodo namesto vina, pa je bil bolj prebrisan ter je doma pogledal, kaj mu je dala mačeha v torbo in ko najde gnilo klado namesto kruha, vodo namesto vina, trešči to v budo in reče: Pojdi ti sama krmo na travnik stražit,

hotel hoditi v šolo, in je rekel onima dvema: „Vidva, ki sta neumna, le hodita v šolo, jaz bom pa doma za pečjo z mačkami oral, pa mi bo zmirom dobro!“ Naredil si je plug in jarem, upregel je mačke in oral po peči. Onadva pa sta se mu smejala in v šolo hodila ter se prav dobro učila.

Pri tej hiši so imeli travnik. — Ako so po dnevi krmo v kupe spravili, je po noči pa zmanjkala. Jadenkrat je oče rekel najstarejšemu sinu, da mora iti po noči krmo stražit. Ti trije fantje so pa imeli mačeho. Je pa temu, ki je šel stražit, napravil v torbo namesto kruha gnile klade, namesto vina vode. Je pa nesel s seboj, ker ni porajtal. Ko pride na travnik, misli malo jesti in piti, pa najde namesto kruha gnilo klado, namesto vina vode, trešči vse tja in gre domov leč na parmo. Zjutraj vstane, gre v hišo in oče ga vpraša: „Kako si stražil?“

li, da njiu je prišla in bodeta radi tega prav ostro
ngace movana, ker kradeta divjačino po navadi.

Pred porotnim sodiščem v Mariboru se je moral
21. tega meseca zagovarjati Janez Janšovec, tesar
si od (german) iz Hardeka pri Ormožu. Posilil je svojo
ajo k setletno pastorko in bil radi tega obsojen na
kon mesecev težke ječe.

Blizu Šterntala so dobili v noči od 15. do 16.
mesece turniški lovci A. Kleinoška in
Predikaka iz Podlož, ko sta kradla divjačino.
sta se lovcem zoperstavila in ti so bili primo-
nečno proti njima streljati. Težko ranjena so pripeljali
ikalei tata k ptujski sodniji, od katere so njiju morali
ar jim peljati v bolnišnico.

Lastno mater je ubil. Dne 17. tega meseca je
v "se na obtožni klopi pred Mariborskimi porotniki
Dom ali pa je Bračko, iz Kunove pri Ljutomeru. Obdolžen
" pr bil, da je svojo lastno mater ubil. Ta žalostni
se je tako izvršil. Posestnik Tadej Bračko in
gova žena Marija, iz Kunove pri Ljutomeru sta
leta 1898 zapisati svoje posestvo svojemu naj-
nejšemu sinu Mateju Bračku, kateri se je pri tem
ezal, da bode dal svojim starišem dogovorjeni iz-
ek. Ž njima je živel pri tem novem gospodarju
njegov mlajši brat gori omenjeni Jože Bračko.
er dne 11. avgusta t. l. je prišla Marija Bračko
o pijana domov in je zahtevala od svojega sta-
ega sina, da bi ji moral dati 14 kron, s katerimi
e hotela kupiti obleko. Na to je bil njeni starejši
Matej tako razburjen, da je skočil proti materi,
ra je ležala na postelji in je na njo pokleknil.
se sedaj ni kaj hujšega pripetilo je zabranila nje-
žena, Marija Bračko, katera je potegnila svoje-
moža od njegove matere in ga spravila iz hiše.
si sta ostala Marija Bračko, starejša, in njen sin
ženec Jože Bračko, kateri je sedel pri mizi.
aj se je začel prepir med tema dvema. Mati je
bacivala sinu, da ima on znanje z neko žensko,
on je porodila že dva nezakonska otroka. To je
ta Bračka tako razjezilo, da je zagrabil, kako
veduje sam, svojo mater, jo potegnil iz postelje

je jest jedla namesto kruha gnilo klado in vodo pa
travni esto vina pila. Potlej mu je pa pač naložila v
kako o kruha, mesa in vina. On je svoje mačke v
vina p torbo pobral ter šel na travnik krme štražit, in
pride na travnik, leže na suho kopico krme.

Kmalu nato pride mesengast konj in reče fantu:
smem malo jesti krme?" Fant odgovori: "Le
saj je je dosti!" Nato pravi konj: "Moraš iti
ga kupa, drugače ne smem jesti." — "No, če je
bom pa šel na drug kup," reče fant. Ko se je
najedel, rekel je: "Kaj ti bom dal zato, ker
se najedel?" Druzega ti nimam dati, kakor to
ngasto uzdo." Fant jo je vzel in shranil.

Čez nekaj časa pa je prišel drug srebern konj
rekel fantu: "Ali smem jesti tukaj malo krme?"
mu je rekel, naj le je, kolikor hoče, na kar
konj odgovori: "Moraš iti s tega kupa, drugače
smem jesti." — "No, če je tako," pravi fant,

in jo vlekkel po hiši proti vratam. Na sredi hiše se
mu je mati zgrudila na tla in Jože Bračko jo je
udaril nekolikokrat s pestjo po glavi. Sicer trdi on
sam, da jo je udaril po hrbtu, toda njegov brat Matej,
katerega je bila žena odvedla iz hiše, je izpovedal,
da je videl, kako je suval Jože Bračko svojo mater
z nogo in kako je slišal pri tem svojega brata proti
materi, ki je ležala na tleh, kričati: "Prokleta kuga,
proč, da bom imel kje hoditi, prokleta mrcina proč!"
Mati je rekla na to: "Pusti me, ne brcni me, jaz
bom že šla!" Potem je bilo vse tiho. Dne 13. av-
gusta je Marija Bračko umrla in zdravniki, kateri
so njeno mrtvo truplo razparali so dokazali, da je
umrla vsled udarcev na glavo, povzročenih od njenega
lastnega sina. Jože Bračko, ta žival v človeški po-
dobi, je dobil za svoj zločin 8 let težke ječe.

Iz Terbegovec. Ogenj je uničil dne 5. tega me-
seca ob 8 uri zvečer dve hiši v Svojaku lastnici Jo-
žefa Detelman in viničarsko poslopje Janez Miklna.
Škoda se ceni nad 3500 kron, najbrž je bil ogenj
podtakjen in je radi tega jedna oseba v preiskavi.
Zahvaliti se imamo posebno načelniku požarne brambe
jurjovske g. Antonu Vogrincu, da ogenj ni po-
segel po drugih hišah, kjer gotovo ne bi bilo upati
rešitve, in bi se bila zgodila velikanska nesreča. To-
raj kličemo novemu načelniku pristrčno zahvalo za
njegov trud.

Kmet.

Svojo ženo umoril. Pred porotnim sodiščem v
Mariboru dne 18. tega meseca se je moral zagovar-
jati Franc Lenartič iz Rihterove, ker je ubil svojo
ženo. Že nekatere dni pred 29. septembrom je bil
nabrusil obtoženec veliki nož. Dne 29. sta sušila on
in njegova žena otavo. Ko se je bližal večer, je na-
ročil Lenartič ženi naj gre pokladat svinjam. Ona
pa je rekla, da nima k temu časa, ker se najmlajši
otrok joče. Radi tega je začel mož preklinjati, a
žena mu je rekla. "Jaz nisem posiljeno sem šla in zo-
pet lahko odidem. Zakaj si po mene prišel, če me
zdaj tako preklinjaš!" (Bila mu je namreč par dni
prej odisla.) Po teh besedah je šla v zadnjo sobo.
Mož se je razjezil in je kričal v kuhinji in pa v

grem pa na drug kup ležat". Ko se je konj najedel,
reče: "Druzega ti nimam dati za plačilo, kakor to-le
sreberno uzdo, pa jo dobro hrani." Fant jo je vzel
in jo shranil.

Po kratkem odmoru pa pride čisto zlat konj in
reče fantu: "Ali smem tukaj krmo jesti?" In fant
mu reče: "Le jej jo, kolikor hočeš, saj je imamo
dosti." Konj pa mu odvrne: "Drugače ne smem jesti,
kakor če greš s tega kupa," na kar je šel fant na
drugi kup ležat. Ko se je konj najedel, reče fantu:
"Druzega ti nimam dati, kakor to zlato uzdo, in
kadar ti bo šlo trdo, spomni se mene in mojih bra-
tov!" Fant je vzel zlato uzdo in jo shranil, konj
mu je pa izginil izpred oči.

Drugo jutro, ko pride fant v hišo, ga oče precej
vpraša: "Kaj si bil na travniku na straži in kaj je?"
Fant pravi: "Nič druzega, kakor trije konji so prišli
krme jest."

(Dalje prihodnjič.)

prednji sobi, kjer ni mogel najti nabrušenega noža: Kje je moj nož? Če mi noža naprej ne spravite, gorjé vam! Njegova žena je bila med tem časom v zadnji sobi in je pomirila jokajočega otroka. Naenkrat je stopil Lenartič v sobo in jej je zabodel nabrušeni nož dvakrat v prsi. To se je tako hitro zgodilo, da se žena niti braniti ni mogla. Zaklicala je samo: „Kaj delaš, jaz imam otroka pri sebi!“ Potem je letela v kuhinjo, in je dala otroka dekli Mariji Klemenčič. Tudi mož je letel za njo, ker jo je hotel še enkrat zabosti. Letel pa je v dvorišče, ker je mislil, da je njegova žena pobegnila tje. Kmalu za njim je pribežala žena iz kuhinje, kjer je pustila otroka dekli, in je hotela odbežati k sosedu. Na pragu se je zgrudila, ker je od prizadetih ran zgubila preveč krvi. Sosed Martin Šafarič, ki je priletel na kričanje Mariji Lenartič na pomoč in Anton Škec sta zanesla ranjeno ženo v posteljo. Med tem je prišel mož zopet nazaj, zagrabil je britvo in si zarezal vrat. Ko se je hotel drugikrat vrezati, ga je opazil sosed in mu iztrgal iz rok britvo. Lenartič je nato odbežal iz sobe. Žena je par dni pozneje umrla. Dne 18. t. m. so spoznali porotniki Lenartiča krivega, da je umoril svojo ženo. Obsojen je bil na 8 let težke ječe.

Otroka je umorila. V Slabotincih pri Ljutomeru je porodila dekla Marija Misija v skednju deklico. Za otroka se več dni ni brigala, zato je od glada umrl. Ko je našla mrtvega, ga je zašila v vrečo (žakelj) in ga pokopala na njivi. Morilko so izročili sodišču.

Vse je propalo. Vsi so propadli, tako piše sam „Fihposov“ urednik, kaplan Korošec, katerega naš milostljivi knez in škof nočejo več za prefekta, vsi so propadli, najbolj regimentno pa „Fihposov“ urednik, katerega so zapustili kmetje, kaplani, župniki; celo milostljivi knezoškof.

Agenti se klatijo med kmeti in prigovarjajo ljudem, naj si pustijo svoja poslopja drugod zavarovati proti ognju. Ljudstvo jim gre na limanice, čeprav je že zavarovano pri drugi družbi. Podpiše se nova pogodba in s tem se zaveže posestnik, da bode plačeval na dve strani zavarovalne pristojbine. Ako pa se takemu posestniku zgodi nesreča, potem ne dobi ne od ene in ne od druge strani zavarovalnega zneska. Kmetje, toraj pazite, ne dajte se pregovoriti sleparjem in ako bi še tako glasno kričali „svoji k svojim“.

Poročilo ptujskega sejma. Na ptujski sejem dne 25. t. m. se je prignalo 237 konj in 921 glav goveje živine. Prodavalo se je jako dobro, ker je bilo mnogo kupcev iz Gornjegain Srednjega Štajerja. Prihodnji sejem se bode vršil dne 3. decembra. Meso (tudi kurecina) naj se pripelje vsaki petek na ptujski trg, ker se tukaj gotovo boljše plača, kakor pa doma.

Dopisi.

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Jaz sem na dan 25. oktobra t. l. potoval zaradi kupčije po Slovenskih

goricah. Pri krčmarju Peklar-ju si naročim pol litra vina in se tam malo pomudim. Naenkrat, bilo je pol 9. uri predpoldan, pride v krčmo mladi kaplan, kateri je pred kratkim zapustil šolske klopi. (Njegova imena ne poznam, toda pozvedel sem, da je nastavljen pri Sv. Jakobu.) Kaplana je spremljal morda 14 kmetov. Ko pridejo v krčmo, naroči kaplan takoj več litrov vina in reče kmetom: „Le pijte, fejest, se vas danes nič ne košta, bo že prišel eden ki bode plačal!“ Na to še podari kaplan vsakemu kmetu fine drage smodke (cigare). Kmetje so začeli dovolje postajati, jaz pa, ki sem pri prugi mizi sedel, sem začel premišljevali, kaj vse to pomeni. Zakaj neki ta mladi gospodek te skoraj samo bolj strah kmete tako k pitju sili. Toraj pa čez dolgo časa vendar enega kmeta vprašam, kaj da danes tukaj delajo in kake listeke gospod kaplan tem kmetom tako skrivnostno piše. Kmet mi odgovori: „Danes imamo volitev volilnih mož in gospod kaplan nas podučujejo, katere moramo voliti!“ Na to so kmetje s kaplanom vred odišli. A glej, precej pozneje, svojega pol literčka nisem mogel med tem popolnoma izpiti, pridejo omenjeni kmetje nazaj v krčmo in njimi učitelj Arnuš po domačem ho... t in visko gospod Zehnauer, kateri nosi navadno tudi tisti veliki soki klobuk in bi rad vse Jakobčane spravil po svojo komando. Dragi „Štajerc“, povedati ti hočem, da so ti kmetje s takim vriskanjem prišli nazaj v krčmo, da je bila groza. Vodil jih je že omenjeni kaplanček, ravno tako, kakor vodi kokla svoja piščeta. Takoj so si naročili posebno sobo in ko so prišli tja, njo, je kaplanček tam glasno zakričal te besede: „Ker je zmaga danes naša, in ste me vi tako lepo ubogali, tedaj pa le pijte in jejte, če glih deset gro dinarjev gor gre! Vas ne košta danes nič!“ To so njegove lastne besede! In tako se je potem jelo piti, da sem mislil, ti siromaki so že gotovo tri dni stradali. Kaplanček pa je udrihal po „Štajercu“ in je celo enega kmeta, tvojega naročnika, po imenu A. Š. na časti razžalil. Z Bogom! — Opomba uredništva: Tako se je delala malone po celem Spodnjem Štajerskem kmečka volja! Ubogi kmetje, zato, da se je par farških podrepnikov enkrat najelo in pilo, se Vam bode slabo godilo!

Od Sv. Urbana pri Ptuj. Ljubi „Štajerc“, da je tukaj pri nas sveti misjon obhajal, je znano. V sklepu smo mislili, da bode njegov upliv na nas farane tako velikanski, da se ne bode pri nas nikoli nič zgodilo proti postavam svete vere in pa proti postavam, katere nas vežejo v našem cesarstvu. Vendar moram poročati, da se je pri nas zgodilo nekaj prav čudnega. Naš mežnar, „gospod“ Pikel, kateri je pač vsako nedeljo prav pobožno obračal svoje danke po cerkvi, je — tat. Koj po misijonu je vkradel tukajšnemu štacunarju g. Marinšiču denarje, in sicer kakor se sliši, več kakor 50 kron. Žandarji so takoj po tatvini sumili pobožnega mežnarja, šli so k njemu in glej, zares so pri njem našli ukradeni denar, katerega je še imel v žepu. Čisto natanko je povedal, kako je izpeljal denar. Sedaj tata že ima ptujska